

Spinoza-lezing - De Verdieping 13 januari 2015

9 voordelen van de deterministische kijk op de wereld

1. Gelukkig dat alle dingen noodzakelijk gebeuren. Niets maakt zo onzeker dan dat het ene uur de zwaartekracht wel werkt en het andere uur niet. God ofwel de Natuur kent geen foutjes, geen uitzonderingen, geen wonderen, geen voorkeursbehandelingen, geen lievelingetjes, God dobbelt niet. Dat is mooi zo & geeft zekerheid.
2. Deze deterministische leer vertelt ons ook dat zoals een bijl het meest tot zijn recht komt in handen van een timmerman die er een werkstuk mee maakt, zo komen wij 't meest tot ons recht & voelen ons nog 't gelukkigst in het gebruik van ons door God ofwel de Natuur.
3. Dit determinisme bewaart ons tegen hoogmoed & arrogantie. Immers niet wijzelf deden die daden maar God ofwel de Natuur deed die door ons heen. Bovendien, als we trots denken nu al wat groots te zijn, en verder niets meer te hoeven, blijven we stilstaan, Terwijl we toch altijd verder moeten proberen te komen.
4. Dit determinisme maakt ons toleranter t.o.v. hen die ons irriteren. Als we weten dat God ofwel de Natuur door hen handelt en zij niets anders konden doen dan ze deden, worden we al wat milder t.o.v. hen. En waar zit de wereld meer op te wachten dan juist op mildheid!
5. Dit determinisme verzacht ons verdriet over tegenslagen. Als we begrijpen dat het niet anders had kunnen gebeuren dan het gebeurde, zijn we er al minder verdrietig over. We leren accepteren. Als we begrijpen dat alle dingen zo met elkaar verknoopt zijn dat zelfs wat men kwaad *noemt* in het Universum niet gemist kan worden, en de loop van het Universum een zekere mate van pijn en verdriet met zich mee brengt, geeft dat al een ander gevoel.
6. Die altijd doorzeurende vraag naar de zin van het leven gaat minder belangrijk worden naarmate we inzien dat God ofwel de Natuur door ons heen handelt èn uit ons haalt wat die uit ons halen wil.
7. Ook t.o.v. onszelf worden we minder lastig: wat we doen, is onontkoombaar. Daarom is het nutteloos ons schuldig te voelen of onszelf te blameren. We piekeren er niet zo lang meer over of we iets wel goed deden. We doen iets zo goed mogelijk en daarmee basta.
8. We worden bevrijd van een stuk ontevredenheid en afgunst, doordat we leren kijken naar wat voor ons is weggelegd i.p.v. naar wat voor anderen is weggelegd.
9. Er komt een geweldige hoop energie vrij voor positieve dingen die anders verloren zou zijn gegaan aan angst-, onlust-, haat-, nijd-, wraak-, zelfverwijt-, onvrede-, en allerlei andere ellendige gevoelens die allemaal alleen maar voortkomen *uit de verbeelding van de vrije wil*.